



Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa  
www.kodr.pl biuro@kodr.pl

## Komunikat na zakończenie XIV Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów nt. *Powołanie i misja rodziny w Kościele i świecie współczesnym* 4–25 października 2015 r.

Kończący się synod biskupów na temat małżeństwa i rodziny był doświadczeniem jedności Kościoła i ubogacaniem się Jego różnorodnością. Kościół szczerze zatroskany o rodzinę przypominał światu jej niezastąpioną wartość. Zastanawiał się, w jaki sposób skutecznie chronić jej prawa w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym i kulturalnym.

Jesteśmy wdzięczni papieżowi Franciszkowi za jego troskę o to, by Ewangelia Miłosierdzia Bożego dotarła do każdej rodziny. Dziękujemy, że przypomina nam, iż wciąż aktualne jest nauczanie św. Jana Pawła II, którego sam nazwał „Papieżem rodziny”.

Wyrażamy naszą wdzięczność całej Konferencji Episkopatu Polski, która nas upoważniła do reprezentowania Jej stanowiska. Dziękujemy wszystkim Polakom w Ojczyźnie i poza jej granicami za modlitwę i okazywane nam wyrazy wsparcia.

Umocnieniem podczas synodalnej dyskusji była dla nas świadomość, że w Polsce jest wiele rodzin, które z Bożą pomocą, w dobrej i złej doli, każdego dnia troszczą się o wierność swojemu powołaniu. Teraz zaś zastanawiamy się nad tym, w jaki sposób przesłanie tego synodu wprowadzić w życie.

Idąc za św. Janem Pawłem II, synod ten przypominał – dostępne wszystkim wierzącym – sposoby aktywnego uczestnictwa w życiu Kościoła. Dlatego też zapraszamy wszystkich do regularnego uczestnictwa we Mszy Świętej, do zgłębiania

### W październikowym numerze

Komunikat na zakończenie Synodu Biskupów	1
Papież Franciszek o małżeństwie i rodzinie	1
Z Polski	3
Ze świata	5

Słowa Bożego. Zachęcamy rodziny do wspólnej modlitwy i wychowania dzieci w wierze oraz zaangażowania w życie parafii i wspierania dzieł miłosierdzia. To zaproszenie kierujemy także do osób rozwiedzionych, żyjących w ponownych związkach cywilnych, które – choć nie przystępują do Komunii Świętej – nie są wykluczone z Kościoła. Warto, aby szczerze rozmawiały one z kapłanem, który pomoże im spojrzeć na ich sytuację oczyma Chrystusa Pana, w świetle niezmiennej nauki Kościoła katolickiego.

Podczas tego synodu papież Franciszek ogłosił świętymi Zelię i Ludwika Martin, rodziców św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Niech miłość małżeńska i rodzicielska nowych Świętych stanie się wzorem i nauczaniem dla małżeństw i rodzin.

Ojcowie Synodalni:

Abp Stanisław Gądecki, biskup poznański,  
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski  
Abp Henryk Hoser, biskup warszawsko-praski  
Bp Jan Wątroba, biskup rzeszowski

## Papież Franciszek o małżeństwie i rodzinie

**Papież na audiencji: społeczeństwu trzeba ducha rodzinnego**

**07/10/2015**

Papieskie katechezy środowe podczas rozpoczętego Synodu Biskupów były związane z jego tematem „Powołanie i misja rodziny w Kościele i świecie współczesnym”.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### **Papież na Mszy: przywiązanie do bogactwa dzieli rodziny**

19/10/2015

Jezus nie potępia bogactwa, ale przywiązanie do bogactwa. Ono bowiem dzieli rodziny i staje się przyczyną wojen. To główna myśl homilii Papieża Franciszka podczas poniedziałkowej Mszy w kaplicy Domu św. Marty, nawiązująca do czytań liturgicznych. Ojciec Święty zwrócił w tym kontekście uwagę, że przywiązanie do bogactwa jest bałwochwalstwem. Przypomniął tu znane słowa z Ewangelii o tym, że nie można służyć dwom panom: Bogu i mamonie.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### **Franciszek na audycji o wierności i Janie Pawle II Papieżu rodziny**

21/10/2015

„W naszych czasach respektowanie wierności obietnicy życia rodzinnego okazuje się znacznie osłabione” – zwrócił uwagę Papież na audycji ogólnej. Podkreślił, że cała rzeczywistość rodziny, jej tożsamość opiera się na obietnicy: „Można powiedzieć, że rodzina żyje obietnicą miłości i wierności, jaką składają sobie nawzajem mężczyzna i kobieta”.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### **Papież na zakończenie obrad synodu o rodzinie**

21/10/2015

W przemówieniu na zakończenie obrad Ojciec Święty zastanawiał się nad znaczeniem kończącego się synodu. Przyznał, że nie wyczerpano wszystkich spraw ważnych dla rodziny, nie znaleziono gotowych rozwiązań, ale wszystkie te sprawy postrzegano w świetle Ewangelii i tradycji Kościoła, nie chowano głowy w piasek.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### **Franciszek: szukajmy ewangelicznych dróg głoszenia tajemnicy miłości rodziny**

25/10/2015

Uroczysta Msza będąca dziękczynieniem za wspólną synodalną drogę była ostatnim akordem trzech tygodni prac Synodu Biskupów o rodzinie. Franciszek podkreślił, że było to poszukiwanie szlaków, jakie Ewangelia wskazuje naszym czasom, aby głosić tajemnicę miłości rodziny. I apelował by iść dalej drogą wskazaną przez Jezusa. Eucharystię wraz z Papieżem sprawowało w bazylice watykańskiej 270 kardynałów i biskupów z całego świata biorących udział w Synodzie.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### **Papież: Synod doświadczeniem Kościoła pielgrzymującego z rodzinami**

25/10/2015

„To był meczący czas, ale był prawdziwym darem od Boga, który z pewnością przyniesie wiele owoców” – tak o doświadczeniu synodalnym Franciszek mówił w czasie spotkania z wiernymi na Anioł Pański. Przypomniął, że „synod” oznacza „podążenie razem” i to wspólne pielgrzymowanie z rodzinami całego świata, jak podkreślił, było właśnie doświadczeniem zakończonych obrad. Wybrzmiewające dziś w liturgii proroctwa Jeremiasza o wybawieniu ludu Papież odniósł do współczesnych realiów.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

## Z Polski

### Tarnów

„Rodzina jest najpiękniejszym dziełem Boga, musimy się umacniać, by móc skutecznie bronić ją przed atakami” – mówił na spotkaniu z wiernymi ks. dr hab. Dariusz Oko. Teolog wygłosił w tarnowskim kościele Bł. Karoliny Kózkówny wykład o szkodliwym wpływie gender.

Więcej: <http://rdn.pl>

### Warszawa

Nieustanna propaganda ideologii gender jest poważnym problemem. Wprowadza nie tylko zamęt w kwestiach etycznych-moralnych, ale również – co jest zdecydowanie poważniejsze – podważa sam akt stwórczy Boga. Gender uderza w decyzję Najwyższego o powołaniu do istnienia mężczyzny i kobiety, jako osób równych sobie w godności i jednocześnie wzajemnie sobie potrzebujących oraz dopełniających się – list Episkopatu Polski na 4 października.

Więcej: <http://niezalezna.pl>

### Kraków

W Polsce rozpada się co trzecie małżeństwo. Z roku na rok wzrasta liczba osób po rozwodzie, będących w separacji lub w powtórnych związkach. To niepokojące zjawisko dotyczy także katolików. W tym kontekście słyszy się czasem: "Niech radzą sobie sami, skoro tak wybrali". Czy można jednak pozostawić ich własnemu losowi? Jak im pomóc? Przyczyny utraty więzi i rozstania mogą być różne. Bywa, że błąd popełniono już na początku. Niedojrzały emocjonalnie związek, pośpieszna decyzja o ślubie ze względu na "dziecko w drodze". Mogło też zabraknąć codziennej dbałości o budowanie więzi w małżeństwie.

Więcej: <http://www.deon.pl>

### Kraków / Łagiewniki

17 października 2015 r. w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach odbył się zjazd programowy Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia „Św. Jan Paweł II patronem obrońców życia i rodziny”. Zjazd miał charakter otwartego kongresu, w którym wzięło udział ponad 300 przedstawicieli ruchów obrony życia i praw rodziny z całej Polski. Patronat nad kongresem objął ks. kard. Stanisław Dziwisz, Metropolita Krakowski, który otworzył obrady.

Więcej: <http://www.pro-life.pl>

### Warszawa

Czy rząd manipulował informacjami w sprawie wprowadzenia tzw. pigułki „dzień po”? Taką tezę postawili w Sejmie przedstawiciele organizacji prorodzinnych. W Sejmie gościli przedstawiciele organizacji prorodzinnych – Instytutu Ordo Iuris, Centrum Wspierania Inicjatyw dla Życia i Rodziny, oraz Fundacji Pro – Prawo do Życia. Towarzyszył im również prof. Bogdan Chazan. W ich ocenie dopuszczenie do wolnej sprzedaży tabletki „dzień po” doprowadziło do obniżenia poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego kobiet i dziewcząt.

Więcej: <http://www.naszdziennik.pl>

### Brzesko

Ponad dwa tysiące osób wzięło w Brzesku udział w VII Diecezjalnym Marszu dla Życia i Rodziny. Niska temperatura oraz porywisty wiatr nie zniechęciły osób, które apelowały o poszanowanie ludzkiego życia od poczęcia i prowadzenie skutecznej polityki prorodzinnej. Marsz rozpoczęła Msza św. w kościele Miłosierdzia Bożego.

Matki, ojcowie, dzieci, babcie i dziadkowie – bez względu na wiek przyszli, by wyrazić swój protest przeciwko niszczeniu rodzin, poprzeć pozytywne idee.

Więcej: <http://rdn.pl>

### Kraków

"Rozwiązaniem problemu obrony życia jest wykształcenie cywilizacji miłości i życia" – podkreśla prof. Wanda Póltawska

Bliska przyjaciółka papieża z Polski wygłosiła podczas spotkania wykład pt. „Św. Jan Paweł II obrońca Pięknej Miłości”. Prelegentka wskazała, że na młodość Karola Wojtyły złożyły się trudne czasy okupacji, jak i okres totalitarnego systemu komunistycznego, w których bardzo wyraźny był podział narodu i jaskrawa polaryzacja. Opisała ataki na Kościół – ustanowienie ślubów cywilnych czy wprowadzenie możliwości rozwodu, rozumianego jako rozwiązanie również sakramentu małżeństwa.

Oceniła, że do momentu wyboru na stolicę piotrową Wojtyła przyjął za główne zadanie pomaganie tym środowiskom poprzez ukazywanie właściwej koncepcji człowieka.

Prelegentka zaznaczyła, że walka z aborcją nie jest niczym nowym. Aborcja była również za czasów kapłaństwa Karola Wojtyły.

Więcej: <http://wpolityce.pl>

### Gdańsk

W auli domu katechetycznego parafii pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Pruszczu Gdańskim 16 października odbyło się spotkanie "Czy państwo wspiera rodzinę, szanuje wolność sumienia i chroni przed obrazą uczuć religijnych". Jego uczestnikiem był m.in. Antoni Szymański.

Czy państwo wspiera rodziny?

Antoni Szymański: Musimy zdefiniować, co rozumiemy przez wspieranie rodzin. W żadnym razie nie możemy tego ograniczać do pomocy koniecznej rodzinom, które mają trudności materialne. Dlatego najpierw wymienię pracę, która jest dla rodzin podstawą bytu i dobrego funkcjonowania. Bezrobocie w Polsce wynosi 9,9 proc., ponadto za pracą z naszego kraju wyjechało 2, a niektórzy twierdzą, że 3 miliony głównie młodych osób. Płace w porównaniu z krajami na podobnym poziomie rozwoju jak nasz, mamy bardzo niskie. Szczególnie niepokoją trudne warunki usamodzielnienia

młodych, co nie sprzyja decyzjom o zawarciu małżeństwa i posiadaniu dzieci. W ostatnich miesiącach podjęto szereg decyzji godzących w prawidłowo rozumianą politykę rodzinną. Np. nie pozwolono na to, by rodzice decydowali czy ich dzieci zaczną edukację w wieku 6 czy 7 lat, uchwalono, tzw. konwencję przymocową, która rodzinę i tradycję bezzasadnie obarcza odpowiedzialnością za przemoc i nakazuje zmiany, które po wprowadzeniu doprowadzą do zmniejszenia znaczenia rodziny i wpływu rodziców na wychowanie dzieci. Zdumiewa, że dopuszczono do swobodnej sprzedaży, także dla nastolatków, środek, który jest szkodliwy dla ich zdrowia, a jednym z jego działań jest wywołanie efektu poronnego.

Więcej: <http://gdansk.gosc.pl>

### Warszawa

Ojcowie synodalni wracają z wojny o małżeństwo i rodzinę.

Polscy biskupi jako jedni z nielicznych nie udawali, że jadą na synod wyłącznie po to, by w miłej atmosferze porozmawiać o problemach współczesnej rodziny. Jechali na wojnę. W zdecydowanych słowach zapowiadali obronę sakramentalnego małżeństwa i taką właśnie postawą wyróżniali się na synodzie. Modlili się za nich wierni w całej Polsce, a z podziwem obserwowali dziennikarze z całego świata.

Jeśli polscy biskupi ustąpią, jeśli polski Kościół pięknie, to zawali się cały Kościół powszechny – to pierwsze słowa, które usłyszeliśmy od komentatorów zagranicznych mediów, gdy w Watykanie przedstawiliśmy się jako Polacy.

Więcej: <http://www.pch24.pl>

## Ze świata

### Kościół na świecie

Wychowanie seksualne w szkole nie skutkuje bardziej odpowiedzialnym zachowaniem seksualnym młodzieży – do takich wniosków doszli redaktorzy włoskiego dziennika gospodarczego Key4Biz. Przeanalizowali oni dane dotyczące liczby aborcji wśród nastolatek w różnych krajach europejskich.

Włoskie szkoły od kilkadziesiąt lat opierają się próbom wprowadzenia wychowania seksualnego. Jego zwolennicy argumentują, że takie szkolenie z seksu doprowadzi do bardziej odpowiedzialnego zachowania wśród młodzieży. Okazuje się, że jest wręcz odwrotnie.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### Włochy

Naukowcy będą obalać pseudonaukowe tezy gender. We Włoszech ukonstytuował się komitet naukowy na rzecz rodziny. Ma on obnażać pseudonaukowe kłamstwa i slogany, którymi posługuje się ideologia gender. W skład komitetu wchodzi renomowani pediatrzy, ginekolodzy, psychiatry, psychologowie, pedagodzy i filozofowie.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### Włochy

Z okazji Nadzwyczajnego Roku Jubileuszowego Episkopat Włoch przygotowuje program pomocy dla zadłużonych rodzin.

Dzięki środkom kościelnym i współpracy z głównymi dostawcami gazu, prądu i wody, Kościół będzie chciał pomóc ubogim rodzinom w uregulowaniu zaległych rachunków – poinformował o tym ks. Paolo Gentili, dyrektor biura ds. duszpasterstwa rodzin przy włoskim episkopacie. Ma to być konkretny gest pomocy względem rodzin, a zarazem przypomnienie jednego z aspektów jubileuszy biblijnych, obchodzonych co 50 lat, kiedy to dochodziło do anulowania wszelkich długów.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### Australia

Kościół katolicki w Australii wystąpił ze zdecydowaną krytyką tamtejszego rządu, który chce zezwolić homoseksualistom na adoptowanie dzieci. W parlamencie ma być wkrótce poddana głosowaniu ustawa w tej sprawie.

Poważny niepokój budzi fakt, że nie ma być od niej żadnych wyjątków. Innymi słowy, także ośrodki katolickie zostałyby zmuszone do pośredniczenia w adopcji dzieci przez pary homoseksualne. Wyznawana wiara i sprzeciw sumienia według nowej ustawy nie byłyby brane pod uwagę jako czynnik pozwalający na niepośredniczenie w takich adopcjach; co więcej, za odmówienie oddania dziecka homoseksualistom groziłyby konkretne kary, sankcjonowane przez nowe prawo.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>

### Moskwa

Przedstawiciele około 80 społecznych organizacji rodzicielskich zwrócili się do patriarchy moskiewskiego Cyryla i władz Federacji Rosyjskiej o zablokowanie planów wprowadzenia przepisów o obronie praw nieletnich według zachodniego modelu. Przyczyną reakcji prawosławnych organizacji była inicjatywa ustawodawcza Rady ds. Rozwoju Instytucji Społeczeństwa Obywatelskiego oraz Praw Człowieka. Złożyła ona wniosek do prezydenta Rosji o wniesienie do Dumy projektu ustawy o „Zapobieganiu i profilaktyce przemocy w rodzinie”.

Według autorów protestu nowy projekt prawny niesie ze sobą niebezpieczeństwo nazywania przemocą najrozmaitszych działań, które będą karalne, co może doprowadzić do naruszenia praw i wolności człowieka.

Więcej: <http://pl.radiovaticana.va>



### Niemcy

Ks. kard. Gerhard Müller ostrzega przed mediami, które narzucają opinii publicznej ideologię gender. Zdaniem prefekta Kongregacji Nauki Wiary można dziś wręcz mówić o medialnym totalitaryzmie.

Względem opinii publicznej media zachowują się niczym „duce”, czyli dyktator. Narzucana przez nie ideologia prowadzi do kompletnego rozkładu człowieka, ma zgubne konsekwencje dla dzieci, młodzieży i małżeństw. W tym kontekście Kościół musi bronić godności człowieka, mającej swe oparcie w Bogu Stwórcy, który daje nam swoją łaskę i wszystko, co niezbędne, aby osiągnąć szczęście naturalne, a także nadprzyrodzone, w postaci życia wiecznego.

Więcej: <http://www.radiomaryja.pl>

### Rzym

O głoszenie Ewangelii rodziny zaapelował kard. Stanisław Ryłko. Przewodniczący Papieskiej Rady ds. Świeckich zaproponował w rozmowie z KAI by zawierzyć Synod szczególnemu wstawianictwu św. Jana Pawła II, którego Ojciec Święty Franciszek nazwał „papieżem rodziny”. „Jest dzisiaj wielu proroków nieszczęść, którzy wyśpiewują requiem dla chrześcijańskiego małżeństwa i rodziny. (...) To, czego najbardziej rodzina dzisiaj potrzebuje i to, czego spodziewamy się po Synodzie to „nadzieja” pisane przez duże „N”. Potrzebujemy „nadziei” zbudowanej na fundamencie magisterium Kościoła, który poprzez wieki ukształtował model małżeństwa i rodziny w świetle Ewangelii”.

Więcej: <http://ekai.pl>

### Watykan

Antykoncepcja i aborcja destabilizuje jedność rodzin.

Fragment wystąpienia ks. abp. Henryka Hosera podczas VI sesji generalnej synodu biskupów.

*Instrumentum laboris obecnego synodu wspomina bardzo krótko poważną sprawę, a zarazem rzeczywistość nieskończenie złożoną, jaką jest płodność małżeńska, od stworzenia świata zawsze związana z ludzką płciowością. Bardzo słusznie dokument podkreśla konieczność, by „odkryć przesłanie encykliki Humanae vitae Pawła VI” oraz „jej bogactwo i mądrość”, jednak w rzeczywistości nie rozwija tego zagadnienia. Opublikowana w 1968 r., źle przyjęta, kontestowana i relatywizowana przez pasterzy, a w konsekwencji przez wiernych, ta naprawdę profetyczna encyklika otworzyła kryzys posoborowy, który polega na systematycznym podawaniu w wątpliwość nauczania Magisterium Kościoła.*

*A przecież encyklika wychodziła od integralnej wizji osoby ludzkiej, w jej wymiarze duchowym i cielesnym. Przepowiedziała poza tym konsekwencje rozdzielenia seksualności i płodności ludzkiej, które dzisiaj stają się coraz to bardziej radykalne, w konsekwencji coraz bardziej powszechnego stosowania antykoncepcji.*

Więcej: <http://www.naszdziennik.pl>

### Watykan

Przywróćmy szacunek dla wiernej miłości – apelował w czasie katechezy Ojciec Święty Franciszek.

Rodzina żyje obietnicą miłości i wierności, jaką składają sobie nawzajem mężczyzna i kobieta. Zawiera ona zobowiązanie do przyjęcia i wychowania dzieci. Realizuje się jednak również w opiece nad rodzicami w podeszłym wieku, w ochronie i opiece nad słabszymi członkami rodziny oraz we wzajemnej pomocy, aby zrealizować swoje zalety, ale też zaakceptować ograniczenia – wskazał papież Franciszek.

Więcej: <http://www.radiomaryja.pl>

### Adoptuj Misyjnych Seminarzystów

Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła zaprasza, aby dołączyć do akcji Adoptuj Misyjnych Seminarzystów (AdoMiS). Polega ona na otoczeniu modlitwą i w miarę możliwości wsparciem finansowym kleryków z seminarium na Madagaskarze i w Peru. W akcji mogą uczestniczyć osoby indywidualne, rodziny, wspólnoty, grupy formacyjne. Więcej informacji na stronach [www.adomis.missio.org.pl](http://www.adomis.missio.org.pl).

---

#### **Redakcja:**

**Krajowy Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin**

skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

01-015 Warszawa

**Tel.:** 22 838 92 59

**E-mail:** [biuro@kodr.pl](mailto:biuro@kodr.pl)

#### **Fundacja „Razem w Rodzinie”**

Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

01-015 Warszawa

**Nr konta:**

ING PL 43 1050 1025 1000 0090 3030 5495